

Lausunto hallituksen tiedonantoa varten yhdenvertaisuuden, tasa-arvon ja syrjimättömyyden edistämisestä suomalaisessa yhteiskunnassa

CMI - Martti Ahtisaari Peace Foundation kiittää tilaisuudesta lausua näkemyksensä Yhdenvertainen Suomi -ohjelman tavoitteista ja niiden tärkeydestä. Lausuntomme perustuu Suomessa nuorten oppilaiden ja opettajien kanssa tekemäämme kansalaiskasvatustyöhön ja naisrauhanhvittäjien verkoston työhön. CMI:n Ahtisaari-päivät tarjoaa konfliktinratkaisuuksiin keinoja ja verkostoja suomalaisille nuorille ja kouluille, tarjoamalla erilaisia työkaluja ja harjoitteita opettajille ja opiskelijoille fyysisessä ja digitaalisessa ympäristössä.

1. Mitkä ovat mielestänne Yhdenvertainen Suomi -ohjelman kolme keskeistä tavoitetta, joihin tulisi kiinnittää enemmän huomiota?

CMI näkee tärkeänä Yhdenvertainen Suomi -ohjelman kaikkien tavoitteiden edistämisen. Eritoten nostaisimme esiin ne tavoitteet, jotka ovat tulleet esiin nuorilta ja heidän kanssaan työtä tekevilta opettajilta osana konfliktinratkaisutaitoja käsitteleviä työpajojamme, osallistavia selvityksiä, sekä työstämme saatua palautetta: nämä ovat tavoitteet 5. "Jatketaan hyvien väestösuhteiden politiikan kehittämistä ja varmistetaan turvallinen arki kaikille"; 6. "Kannustetaan kuntia aktiiviseen yhdenvertaisuuteen ja antirasismien edistämiseen"; sekä 7. "Puututaan vihapuheeseen systemaattisella toiminnalla ja yhteistyöllä".

2. Mitkä ohjelman toimenpiteistä ovat olleet erityisen hyödyllisiä?

CMI:n näkökulma pohjautuu Suomessa asuvien nuorten kokemuksiin, sekä koulumaailmaan liittyvään havainnointiin. Onkin havaittavissa, että turvallisia, osaavia ja ymmärtäviä aikuisia on nuorten elämässä kasvavissa määrin, erityisesti nuorisopalvelujen sekä koulumaailman kontekstissa. Nuorten kokemuksen mukaan yhdenvertaisuusosaaminen heikkenee mitä ylemmäs organisaatioissa nousee; kentällä toimivien ammattilaisten yhdenvertaisuusosaaminen on nuorten näkökulmasta johtohenkilöitä vahvempaa.

3. Mitä muita asioita haluatte nostaa esille yhdenvertaisuuden, tasa-arvon ja syrjimättömyyden edistämiseksi suomalaisessa yhteiskunnassa?

Nuoret kaipaavat tilaa turvalliselle dialogille. Tiloja, joissa tällaista dialogia eri ihmisryhmien välillä voisi käydä, ei nuorten kokemuksen mukaan ole tarpeeksi. Polarisaatio, kuplautuminen, sekä kasvava vihapuheen määrä huolestuttaa. Rasismikeskustelussa tietoisuuden lisäämisen sijaan tulisi keskittyä aktiiviseen toimijuuteen. Nuorilta tulleen viestin mukaan tietoa on, mutta toimijuus puuttuu. Nuorten kokemuksen mukaan suvaitsevaisuus ei riitä, vaan tarvitaan aktiivista antirasistista toimijuutta yhteiskunnan eri tasoille.

Tasa-arvotyössä tulisi selkeämmin huomioida Suomen neljäs kansallinen naiset, rauha ja turvallisuus toimintaohjelma (2023–2027), sekä nuoret, rauha ja turvallisuus –toimintaohjelma (2021–2024), erityisesti niiltä osin, jotka koskevat kotimaan toimintaa. Eri hallinnonalojen tulee aktiivisesti sitoutua ohjelmien toimeenpanoon. Eritoten toimintaohjelmien keskiössä oleva intersektionaalisuuden käsite tulisi nostaa vahvemmin käytäntöön suomalaisessa tasa-arvotyössä: Esimerkiksi naisten ja nuorten osallistumista vahvistettaessa on tärkeää kiinnittää huomiota siihen, että naiset ja nuoret eivät ole homogeeninen ryhmä, vaan erilaiset taustat ja tarpeet huomioidaan, kun heihin kohdistuvia osallistumisen ja toimijuuden esteitä puretaan.

Helsingissä 9.8.2023

Hanna Klinge
Varatoimitusjohtaja